

**miljøpartiet
de grønne**

trondheim

ARBEIDSPROGRAM 2015-2019

INNHOLD

INNLEDNING	2
BYUTVIKLING FOR ET GODT MILJØ	3
KULTUR FOR LIVSKVALITET.....	4
MAT FOR HELSE OG MILJØ	4
BEDRE PSYKISK HELSE.....	5
OMSORG OG HELSE	6
SKOLE OG OPPVEKST.....	7
MANGFOLDIG BOLIGPOLITIKK.....	8
FRILUFTSLIV OG FYSISK AKTIVITET FOR BEDRE FOLKEHELSE OG TRIVSEL	8
LOKAL GRØNN NÆRINGSLIVSPOLITIKK.....	9
GRØNN ØKONOMI	10
KOMMUNAL ORGANISERING OG DRIFT	10
TILBAKE TIL NATUREN	11

INNLEDNING

Trondheim har et unikt utgangspunkt for å bli en grønn foregangsby, hvor medmenneskelighet og miljøets prinsipper står i sentrum for utviklingen. Når ikke regjeringa tar vår tids største utfordringer på alvor, vil vi gå foran og fortsette det grønne skiftet lokalt. Miljøpartiet De Grønne vil gjøre det enklere for familier og den enkelte å leve klima- og miljøvennlig. Vi skal bidra til flere naturlige møteplasser for folk på tvers av generasjoner og bakgrunn. Vi vil jobbe for en byutvikling for trivsel og samarbeid, fysisk aktivitet og kultur mangfold. Vi vil gjøre det enklere å leve, jobbe og reise klima- og miljøvennlig i byen vår. Vi vil ha en by med hjerterom for mennesker i nød, og som tar ansvar for å bistå de som trenger det. Vi vil ha en kommune med enkel tilgang til sunn og miljøvennlig mat. Ikke minst vil vi jobbe aktivt for å forebygge helseproblemer. Vi er opptatt av å snu den negative trenden med økende psykiske utfordringer blant våre unge.

Kommunens aktiviteter og tjenestetilbud skal fremme medmenneskelighet og livskvalitet. Vi vil styrke kollektivtransporten, redusere biltrafikken, øke antall lærlingeplasser og trygge det biologiske mangfoldet. Vi vil styrke befolkningens medvirkning i helse og skole, og i planprosesser.

De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt.

Vi har kommet langt med mye i Trondheim. Miljøpartiet De Grønne har vært representert i Trondheim bystyre siden 1991, og har siden 2003 vært en del av det styrende rød-grønne flertallet. Vi har hatt viktig innflytelse i mange saker, men den store omstillingen ligger fremdeles foran oss.

BYUTVIKLING FOR ET GODT MILJØ

Trondheim har alle forutsetninger for å bli en internasjonal foregangskommune for grønn byutvikling. Det krever god planlegging og infrastruktur for transport, energi og material og avfallshåndtering. Samtidig vil Miljøpartiet De Grønne at byutviklinga i Trondheim skal fremme trivsel og god helse og miljø. Vi vil ivareta og utvikle byens særpreg samtidig som byen fortettes og boligmassen økes rundt Midtbyen. Vi vil reforhandle Miljøpakken og gi større prioritet til kollektivtransport og myke trafikanter.

De Grønne vil at lokal kunst og kultur skal være mer synlig i bybildet, og gi visuell reklame mindre plass i det offentlige rom. Vi vil legge til rette for bærekraftig glede gjennom gjenbrukssentraler, verksteder, grønne lunger i byen og trivelige og velfungerende møteplasser for byens innbyggere. Den største attraksjonen i et godt byrom er mennesker - mennesker tiltrekkes av mennesker.

Vi vil arbeide for et lavt energiforbruk både offentlig og privat, og legge til rette for økt matproduksjon både i tettbygde og spredtbygde strøk.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- åpne Brattøra og Nyhavna for nye formål, uten å fordrive havnerelatert aktivitet
- gjøre Midtbyen eksosfri innen 2020 ved å forby bensin og dieseldrevne kjøretøyer
- stanse de store veiutbyggingene og overføre midlene til jernbane og annen kollektivtransport.
- gjøre om Innherredsveien og Elgesetergate til miljø- og kollektivgater.
- gjeninnføre piggedekkavgiften i Midtbyen
- arbeide for gjennomgående veier og stier for syklist og gående
- anlegge bybane gjennom Midtbyen og videre til Valentinlyst og Dragvoll, samt til Lade
- fortsette arbeidet med å lage gode sykkelveger, der folk bor
- stanse planen om parkeringshus under Torvet
- at kollektivtransporten skal drives med elektrisitet og biogass
- øke gjenvinning av avfall, anvende matrester og annet våtorganisk avfall til produksjon av biogass, og øke andelen av biobrensel i fjernvarmeanlegget
- utnytte erfaringer fra lavutslippsbydelen på Brøset
- ha en aktiv innsats mot støy- og lysforurensing i byen
- opprette vedlikeholdsstasjoner for sykkel
- jobbe for bedre beboermedvirkning i lokale planprosesser
- jobbe for intelligente lyskryss med prioritet til myke trafikanter
- verne om det unike miljøet på Svartlamoen
- ikke innføre tiggeforbud
- videreutvikle og løfte fram det historiske Trondheim
- stanse utvidelsen av kjøpesentrene utenfor Midtbyen
- utrede muligheten for grønne tak på offentlige bygg for bedre bymiljø
- utrede muligheten for solcellepaneler på flere kommunale bygg
- kreve bærekraftige materialvalg i nye bygg

KULTUR FOR LIVSKVALITET

Miljøpartiet De Grønnes helhetlige kulturpolitikk legger til rette for et mangfoldig kulturliv. Et vitalt kulturliv gir livskvalitet til innbyggerne som skaper og opplever ulike kulturuttrykk. Det profesjonelle og det frivillige kulturlivet er avhengige av og utfyller hverandre.

De Grønne vil opprettholde og styrke det lokale engasjementet. Det offentlige må legge til rette for et mangfoldig kulturliv gjennom gode støtteordninger. Samtidig må uavhengigheten og den frie stillingen til kulturutøvere bevares.

De Grønne ønsker i større grad å ta i bruk flerbrukshus både i Midtbyen og i bydelene. I alle bydeler skal det være et godt tilbud for utøvere og brukere i alle genre og aldre. De Grønne ønsker et godt tilbud av importert kultur både til inspirasjon og underholdning. Vi ønsker også at kultur skapt i Trondheim skal få lufte seg utenbys.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- prioritere scenearenaer og lokaler for ulike kulturaktiviteter i alle bydeler, integrert i fritidsklubber, skoler, helsesenter, bydelshus og lignende
- styrke kunst i byrommet og galleriene
- at den vedtatte graffitiveggen blir realisert
- ta initiativ til at kulturutøvere og -institusjoner utarbeider en felles prioriteringsliste for satsning på kultur i kommunen
- videreutvikle møtearenaer for minoritetskultur i Trondheim
- arbeide for økt statlig finansiering av de store institusjonene og festivalene
- øke det deltagende kulturtilbudet for voksne

MAT FOR HELSE OG MILJØ

Miljøpartiet De Grønne vil ha mer fokus på hvordan mat påvirker oss, samfunnet vårt og økosystemet vi er en del av. Vi ønsker at maten vi spiser i større grad må komme fra jordbruk og havbruk som drives etter økologiske prinsipper. Import til produksjon av kraftfôr må reduseres til et absolutt minimum. I stedet for økt toleranse for innhold av miljøgifter og sprøytemiddelrester vil vi ha bedre kontroll på hva maten inneholder.

Matproduksjon er en av de største kildene til klimautslipp. Et landbruk uten utslipp er ikke mulig, men fokus på mer økologisk mat, mindre kjøttforbruk og mindre matkasting vil redusere vår belastning på jord- og vannressurser, miljø og klima.

For å styrke lokal selvforsyning og sikre mattilgangen i framtiden vil vi stoppe nedbygging av matjord og legge til rette for bynært landbruk og urban dyrking. Andelslandbruk kan trygge bøndene økonomisk og sammen med grønnsakshager i barnehager, på skoler og i byrom styrke forholdet vårt til mat og til hverandre.

Miljøpartiet de Grønne i Trondheim vil:

- innføre innkjøpsordninger som sikrer 50% økologisk mat i offentlige institusjoner og kantiner innen 2019
- redusere kommunens kjøttforbruk for eksempel ved å ha minst en kjøttfri dag i uken i alle kommunens kantiner og storkjøkken
- at det skal være vegetarisk mat tilgjengelig hver dag i alle kommunens kantiner og storkjøkken
- foreslå ordninger med formål å redusere matsvinn i matbutikker
- støtte etablering og drift av matsentral i Trondheim
- at det også skal satses på internasjonal matkultur i den kommende matsentralen
- sørge for skolehager for alle skoler/barnehager på eller i gangavstand til skolen/barnehagen, der barna har medansvar for prosessen "fra jord til bord"
- at nye arealplaner for by-/boligområder skal inneholde øremerking av areal til lokal matproduksjon
- styrke arbeidet med begrenning av matkasting i kommunen gjennom tilrettelegging og informasjon
- støtte urban dyrking, birøkt og besøksgårder, støtte utvikling av bynære matsystem og etablere et kommunalt kompetansesenter for urban dyrking

BEDRE PSYKISK HELSE

En god psykisk helse er like viktig som en god fysisk helse. I dag ser vi dessverre at forekomsten av depresjon, angst og andre psykiske lidelser har økt betraktelig, og det viser seg spesielt hos yngre mennesker. Selvmordsraten går opp og stadig flere yngre mennesker dør utenfor med uførepensjon og få framtidsmuligheter. I tillegg er det svært mange unge i dag som sliter med psykososiale problemer som ikke blir fanget opp. De som har mest kontakt med psykisk spesialisthelsetjeneste er gutter 10-14 år og jenter 15-19 år. Tallene viser at selv om stadig nye medisiner og behandlingsmetoder blir utviklet, så fortsetter psykiske lidelser å eskalere.

De Grønne mener denne utviklingen er skremmende og at området må prioriteres. Behandling, forebygging og rehabilitering er grunnleggende, men det er avgjørende med en helhetlig tilnærming til problemet og vi må derfor se på samfunnsmessige faktorer som kan ligge til grunn.

De Grønne i Trondheim vil jobbe for endringer som legger til rette for medmenneskelighet og økologisk balanse i samfunnet vårt, framfor konkurranse og økonomisk vekst. I tillegg vil vi skape et konkret og langt bedre forebyggende og behandlende apparat til de som er unge i dag.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- anerkjenne psykisk helseproblematikk på lik linje med fysisk helseproblematikk i skolen
- øke kunnskapsnivået rundt psykisk helse blant lærere og andre som jobber med barn og unge

- innføre en prøveordning i utvalgte skoler med livskunnskap integrert i KRLE-faget
- vektlegge brukermedvirkning i organisering av tjenester i kommunen
- styrke skolehelsetjenesten
- bygge ut det psykiatriske helsetilbudet i kommunen og sørge for tidlig og rask hjelp
- påby merking av retusjert reklame og jobbe for å fjerne seksualisert/kjønnsstereotyp reklame fra det offentlige rom
- styrke ettervern for barn og unge med psykiske problemer
- gi innvandrerungdom med traumatiske opplevelser ekstra oppfølging
- stanse nedleggningen av psykiatriske institusjoner i Trondheim

OMSORG OG HELSE

Miljøpartiet De Grønne vil arbeide for økt fleksibilitet og større mangfold i omsorgstjenestene. Vi vil at helse- og omsorgstilbudet skal ivareta verdighet og medbestemmelse. Det må tas hensyn til at mennesker er forskjellige og har ulike ønsker og behov, og at god livskvalitet og livsglede for den enkelte skal ligge til grunn for alle tjenester og aktiviteter som tilbys

De Grønne vil ta i bruk velferdsteknologi bare der dette bidrar til bedre helse- og omsorgstjenester, og til at folk kan bo hjemme så lenge de selv ønsker. Innføring og utvikling av ny teknologi skal skje i samarbeid med brukere og pårørende.

Miljøpartiet De Grønne verdsetter det bidraget som pasientorganisasjoner, støtteforeninger og frivillige organisasjoner gir. Vi vil holde en aktiv dialog med disse organisasjonene, og se etter muligheter for tettere kontakt mellom foreningene, lokalpolitikere og helse- og omsorgspersonell. Vi vil oppfordre til tverrfaglig samarbeid der bruker eller pårørende mener det er riktig.

De Grønne mener at helsepolitikken må ses i sammenheng med andre politikkområder. Vi vil derfor også arbeide videre for forebygging av helseskader gjennom oppvekstpolitikk, arealplanlegging og kulturpolitikk. Det er viktig å legge vekt på å fremme god helse og forebygge sykdom også ved å redusere forurensning, fremme sunn mat og legge til rette for daglig mosjon. Alle, uansett funksjonsevne og arbeidskapasitet, må ses på som likeverdige bidragsyttere til samfunnet. Vi vil legge til rette for at de med redusert arbeidsevne kan få jobbe med tilpasset, meningsfullt arbeid.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- gi syke og omsorgstrengende og deres familier en tydelig stemme i den kommunale helse- og omsorgspolitikken
- styrke ordningen der brukere og pårørende kan melde inn både kritikkverdige og positive erfaringer
- bidra til at alle med omsorgsbehov får et tilpasset boligtilbud
- arbeide for et bredt kulturtilbud for personer som ikke selv kan oppsøke de tilbud som finnes

- at mennesker som er behandlet for rusproblemer og psykiske problemer sikres anstendig ettervern og oppfølging
- at det skal være bolig klar til de som skrives ut etter rusbehandling
- øke ressursene til omsorgen for mennesker med psykiske lidelser
- at innvandrerbefolkningens særskilte omsorgsbehov blir tatt på alvor
- foreslå et aktivt forvern og ettervern ved psykisk omsorg uten døgnopphold
- at tilbudet med fysisk aktivitet for personer med spesielle behov må videreutvikles
- inkludere flere frivillige lag, organisasjoner og ildsjeler for å øke mangfoldet i aktivitetstilbudet

SKOLE OG OPPVEKST

Miljøpartiet De Grønne vil at skoler og barnehager skal utvikle toleranse og nysgjerrighet. Disse verdiene bør prege undervisningen innenfor rammene i skolen. Kampen mot mobbing styrkes ved å legge vekt på verdier og holdninger, også blant voksne. Vi mener at lærerne må tilbys tilstrekkelig opplæring til at de kan bidra til dette.

Barnehagen skal være et godt sted å være, og skolen et godt sted å lære. De Grønne har stor tro på lærere og barnehageansattes egen vurdering av hva som er gode læringsmetoder for hver enkelt elev. Vi vil oppfordre til mer tverrfaglig læring, og at naturen i større grad brukes i undervisningen. Vi vil ha flere voksne inn i skolen som kan bistå lærerne med å ivareta elevenes forutsetninger for god læring.

De Grønne vil ikke gå i retning av heldagsskole for å dekke foreldrenes utfordring med tidsklemma.

Trondheim kommune har kommet et godt stykke med Grønn Barnebys satsning på Grønt Flagg sertifisering av alle kommunens skoler og barnehager. De Grønne ønsker at ordningen skal styrkes og utvides..

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- styrke kontakten mellom politikerne og skolens elev- og foreldreråd
- videreutvikle kulturskolen og senke elevsatsene
- ivareta nærskoleprinsippet for å sikre at elevene møter et tverrsnitt av befolkningen på skolen, og derigjennom lærer seg å sette pris på mangfold
- endre praksis for opptak i barnehage sånn at alle som ønsker det får tilbud om barnehageplass når barna fyller ett år
- at undervisningsformer i skolen skal være tilpasset den enkelte elev og den enkelte klasse
- undersøke muligheten for å opprette klasser med nynorsk som hovedmål
- ta på alvor at mer kunnskap om egen identitet og kulturbakgrunn skaper trygghet som gagnar integreringen i det norske samfunnet, og derfor styrke morsmålsundervisningen

MANGFOLDIG BOLIGPOLITIKK

Miljøpartiet De Grønne mener at bolig- og kredittpolitikken i Norge de siste tiårene har ført til urimelig høye boligpriser og et betydelig classeskille mellom de som har råd og de som ikke har råd til egen bolig. Vi mener det er en offentlig oppgave å lette presset i boligmarkedet, og samtidig legge til rette for nytenkning på boligområdet.

Det må være lettere å velge alternative bo- og byggeformer.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- bygge flere studentboliger og øke antallet kommunale utleieboliger
- leie ut kommunale boliger til kostpris
- ha bedre vedlikehold av kommunale boliger og kortere tid mellom hvert utleie
- investere i energiriktige bygg med lang levetid og lav vedlikeholdskostnad
- muliggjøre bygging på dugnad og selvbygging, og flere alternativer til enebolig
- stille krav til antall sykkelparkeringsplasser ved nye boliger og nybygg
- sørge for økt bosetting i Midtbyen
- øke eiendomsskatten for boliger som eierne ikke bor i
- kartlegge yngre eldres boligbehov med tanke på god planlegging av ulike typer boliger, for eksempel boliger med livsslupsstandard
- at Trondheim skal bosette en betydelig andel av FNs kvoteflyktninger

FRILUFTSLIV OG FYSISK AKTIVITET FOR BEDRE FOLKEHELSE OG TRIVSEL

Miljøpartiet De Grønne vil at Trondheims befolkning skal ha gode muligheter til å drive fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i idrettsanlegg, i bymiljøet og i markaområdene. Alle idrettsanlegg og arrangement skal ha høy klima- og miljøstandard.

Friluftsliv og idrett i form av lek er et viktig folkehelseiltak. De Grønne vil at idrett og friluftsliv skal være mulig for alle, og det bør være rom for lek i tillegg til alvor og konkurranse. Mindre anlegg i nærmiljøene gir barn, unge og voksne lett tilgang uten å måtte bruke bil, og utvidet kollektivtransport gjør marka mer tilgjengelig. Et større mangfold av idretter må anerkjennes og støttes.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- sikre flerbruk av idrettsanlegg, både utendørs og innendørs
- styrke og utvide deleordningen for idrett- og friluftsutstyr
- bedre kollektivtilbudet til markaområdene
- bygge flere nærmiljøanlegg for ski og snøbrett i randsonene av marka framfor utbygging av Gråkallen vinterpark
- at en viktig del av integreringsarbeidet vil være å gjøre det enklere for alle å delta i lokale vinteridrettsammenhenger
- gjøre idrettsarrangement mer miljøvennlige gjennom gjenbruksløsninger, økologisk matservering og kollektive transportløsninger
- sørge for at avrenning fra kunstgressbaner ikke forurenses nærmiljøet

- sette ut fellesgriller i flere av kommunens friområder
- forby bruk av engangsgrill
- hindre gjengroing av badevann

LOKAL GRØNN NÆRINGS- OG LIVSPOLITIKK

Miljøpartiet De Grønne vil gjennom aktiv forsknings-, innovasjons- og næringspolitikk bidra til et næringsliv som ikke er basert på utvinning og bruk av fossile brennstoffer. Økologisk bærekraft, livskvalitet og medmenneskelighet skal vektlegges. Vi ønsker at folk skal kunne skape sine egne arbeidsplasser.

De Grønne i Trondheim ønsker virksomheter med utspring i de lokale kunnskapsmiljøene, både privat, offentlig og frivillig sektor, som vektlegger samfunnsnytte og nøytral/positiv påvirkning på miljøet foran økonomisk vekst. Vi ønsker å fremme nye næringer og gi nytt liv til gamle grønne næringer som gjenbruksstasjoner og byttetjenester.

Vi vil støtte lokale initiativ for å legge til rette for kortreiste varer og tjenester, samt medbestemmelse og lokalt demokrati. Det er et mål å beholde arbeidsplasser i Trondheim, både innenfor produkt-, tjeneste- og teknologiutvikling.

I solidaritet med de som blir hardest rammet av klimaendringer må vi, der vi kan, også sørge for rettferdig handel med utviklingsland.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- øke investeringene i grønn næringsutvikling, og trekke det kommunale kraftfondet ut av alle investeringer i fossil energi.
- at kommunen som innkjøper skal legge vekt på å støtte lokale initiativ og lokalt næringsliv, samt grønne arbeidsplasser
- legge til rette for alternative bedriftsmodeller som vektlegger langsiktig bærekraft, medbestemmelse, lokal forankring og samfunnsansvar, foran profitt
- styrke kontakten mellom fagmiljøene i kommunen og i universitets- og forskningsmiljø, med næringsutvikling som formål
- stimulere til næringsrettet forskning på ny grønn teknologi og ny bruk av eksisterende teknologi
- etablere møtearenaer der entreprenører kan dele hverandres kunnskap, ressurser, nettverk og kapitaltilgang
- bistå nye virksomheter gjennom kompetansesentre, gjerne i tilknytning til de private initiativ som allerede er i gang
- stimulere til initiativer som prøver ut ny bærekraftig teknologi
- stimulere prosjekter som oppfordrer til deling, bytting, gjenbruk, reparasjon og re-design
- støtte Bondens marked og andre direkte salgsløsninger
- etablere øremerkede midler for gründere med innvandringsbakgrunn som en del av integreringsarbeidet

GRØNN ØKONOMI

Miljøpartiet De Grønne ønsker et samfunn der livskvalitet er prioritert foran økonomisk vekst, og der materielt forbruk reduseres. Vi vil fortsette å dreie kommunens investeringer slik at de blir stadig grønnere og mer etisk forsvarlige.

Ved å redusere kommunale investeringer vil vi redusere kommunens lånebehov. Kommunens forbruk vil bli mer økologisk bærekraftig ved hjelp av bedre kontroll av innkjøpsordningene. De Grønne vil sikre at kommunens fondssparing skjer i tråd med gode bærekraftsmål, og ikke bidrar til uetisk, klima- og miljøfiendtlig, eller annen usolidarisk aktivitet. Skal målstyring anvendes i offentlig sektor må man bruke andre måleparametre i tillegg til økonomi og effektivitet.

De Grønne vil opprettholde kommunal styring og eierskap av felles ressurser og tjenester. Viktig infrastruktur som veier, baner, kabler, kloakk og drikkevann må fortrinnsvis eies av det offentlige. Der det er privat eie eller privat drift må fellesskapet føre kontroll for eksempel via eierskapsbegrensninger og konsesjoner.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- sikre demokratisk kontroll av naturressurser og offentlig infrastruktur
- stoppe salget av kommunale bedrifter og ressurser
- redusere bruken av målstyring i offentlig sektor, og fremme viktigheten av medmenneskelighet og livskvalitet i kommunens tjenester
- jobbe for at dagens selvkostprinsipp (utbytteforbud), som i dag fungerer godt i skolesektoren, utvides til å gjelde innen kriminalomsorg og barnehage
- stimulere til endring av avgiftssystemet for infrastruktur og kommunale avgifter, slik at faktisk forbruk blir avgiftsbelagt
- at økonomien skal baseres mer på lokale kretsløp særlig når det gjelder mat, energi og andre basisvarer
- at hensyn til menneskeverd og internasjonal solidaritet må gå foran hensyn til økonomi

KOMMUNAL ORGANISERING OG DRIFT

Miljøpartiet De Grønne vil at klima, miljø og solidaritet skal legges til grunn for kommunens innkjøp og investeringer. Kommunen må ta sin del av det løftet som er nødvendig for å redusere klimautslipp. Livskvalitet og medmenneskelighet skal tas hensyn til når avgjørelser skal tas.

Trondheim har i kraft av sin størrelse og kompetanse ansvar et særlig ansvar for å bidra til hele Midt-Norges utvikling. Trondheim må ikke overkjøre lokaldemokrati i nabokommunene. Innbyggerne i den enkelte kommune skal selv avgjøre eventuelle sammenslåinger med andre kommuner. Dersom det er flertall for sammenslåing både i Trondheim og eventuelle nabokommuner, må det sikres at demokratiet opprettholdes i alle deler av den nye storkommunen.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- opprettholde formannskapsmodellen i Trondheim, og avvise forslag om parlamentarisme og byregjering
- øke antallet lærlingeplasser og innføre flere praksisplasser for de som av ulike grunner har vansker for å få seg jobb
- stille krav til alle kommunens leverandører av varer og tjenester om miljøpåvirkning, bærekraft, HMS og samfunnsansvar
- at varer i alle offentlige institusjoner og kantiner fortrinnsvis skal være økologiske, lokalproduserte og Fairtrade-merkede
- at matkultur fra ulike kontinenter i større grad skal være et tilbud i alle kommunens kantiner og storkjøkken
- redusere kommunens kjøttforbruk for eksempel ved å ha minst en kjøttfri dag i uken i alle kommunens kantiner og storkjøkken
- at det skal være vegetarisk mat tilgjengelig hver dag i alle kommunens kantiner og storkjøkken
- velge IT-løsninger som baserer seg på fri programvare og åpne standarder

TILBAKE TIL NATUREN

En av vår tids store utfordringer er at det globale storsamfunnet er i ferd med å miste kontakten med naturen og hele vårt livsgrunnlag. Samfunnet er i ferd med å glemme viktige og grunnleggende praktiske ferdigheter, og kunnskap om hvordan vi tar vare på jorda vår. Maten vi spiser, klær vi bærer og ting vi bruker kommer ikke fra butikken – det kommer fra naturen.

Miljøpartiet De Grønne vil ivareta Trondheims unike markaområder, Nidelvkorridoren og områdene langs fjorden for kommende generasjoner.

Miljøpartiet De Grønne i Trondheim vil:

- opprettholde og sikre jordbruksområdene i kommunen
- sikre de økologiske korridorene mellom Byneset og Strindamarka
- legge til rette for kjøkkenhager, kolonihager, parsell- og skolehager og annen matproduksjon i tettbygde strøk
- samarbeide med fylket og nabokommunene om å opprette et lokalt kompetansesenter for bynært landbruk og urban dyrking
- at den økologiske andelen av produsert mat skal økes
- at utdanning og forskning på økologisk matproduksjon skal styrkes i alle ledd i utdanningssystemet, fra barnehage til høgskole og universitet
- redusere dyretettheten både i merder, fjøs og båser
- sikre biologisk mangfold, hindre artstap og verne ville planter og dyr